

"Narodni list" izlazi svakog četvrtka počevši od siječnja.

Cijena mu je na godišnju 4 kruna, na sejšlje 4 kruna, pojedini broj 6 katera.

Za inozemstvo plaća se počelo poštarski.

Nije uplata na vredni akto niti uključena isprava upravi lista.

Narodni list.

Pučki list za politiku i pouku.

"Narod bez narodnosti jest tko je kost!"

Br. 37.

Velenjsko-Opatija, u četvrtak 15. septembra 1904.

God. IV.

Trčanski namjesnik.

Novine donašaju vijest, da se je trčanski namjesnik grof Goess zahvalio na svojoj službi, to da se u obće neće više vratiti u Trst. Pred par mjeseca išao je na dopust i tu je prilikom upotrijedio, da pola svoju demisiju. Ne znamo što ga je na to primakalo, ali čini se, da se je prestrašio talijanskih bomba. Bilo kako bilo, mi primorski Hrvati i Sloveni nećemo za njim žaliti, jer nit je imao za naš narod srđa, nit je s nama pravedno postupao. Zanima nas pitanje, tko će biti Goessov namjesnik. Primorske se novine upuštaju u tom pogledu u kojekakva nagadjanja i nekoje pišu, da će biti imenovan trčanskim namjesnikom dosadašnji namjesnički savjetnik u Trstu barun Schwarz, druge opet, da će to mjesto zasjeti dosadašnji dalmatinski namjesnik Handel-Masetti.)

Hoćemo, da se malko pozabavimo sa ovim poslednjim kandidatom. Pred par godina bio je imenovan dalmatinskim namjesnikom na mjesto odstupivoga generala Davida.

Hvalili su ga kao radinoga i pravdognoga činovnika i polagali su u njega velike nadje. Oprezni ljudi uzdržali su se svakoga suda, dok ga ne vide na djelu. Handel-Masetti započeo je svoju namjesničku službu u Dalmaciji tim, da je htio uvesti u Dalmaciju njemački uredovni jezik u svim granama državne uprave. Taj njegov pokus se izjavio, jer se sve dalmatinske stranke bez razlike narodnosti složile proti tom atentatu na pojedine narodnosti Dalmacije. Tim pokusom povukao si je namjesnik Handel pravednu srđu svih Dalmatinaca. Još je taj pokus Handelov u svježoj pameti svih, a već se doznao za drugu težku uvriedu, nanešenu po Handelu svim Dalmatinicem. Namjesnik Handel se je najpre izrazio spram nekojim svojim činovnikom: da Dalmatinicom ne vjeruju, jer da ne drže poštene riječi. Ta težka uvreda dokazana po raznim svjedocima, uvredila je duboko sve Dalmatince, te su namjesniku navjestili rat. Čini se, da će Handel iz Dalmacije bježati, a da ćemo ga dobiti na dar mi u Trst. Mi se "visokoj vladu" najlepše zahvaljujemo na toj jabuci. Koji tako grubo vredje našu braću Dalmatince, toga mi već a priori smatrano svojim neprijateljem, pak bi bolje bilo da niti ne dođe u Trst.

Neka dodje išim njega tko hoće, samo neka bude nepristran i pravedan. Svi c. k. činovnici kod nastupa službe

pričaju, da će počivati državne temeljne i druge zakone, dakle nepristranost i pravednost je njihova sveta dužnost, ipak smo mi Hrvati i Slovenci u Primorju u tako slabom položaju, da bismo bili posve zadovoljni kad bi svi c. k. činovnici a na čelu njim namjesnik bili nepristrani i pravedni. Zar je tako težko zadovoljiti nas?

Neka nadležnik grofa Goessa zapamtiti ovo: Na trčanskoj namjesničkoj stolici sjedili su Petris, Rinaldini, Goess i drugi zakleti neprijatelji našega naroda, koji bi bili najvoljeli, da iz ovih zemalja iztriče sve što je u njima Slavenskoga. Ipak oni odoče a naš je narod ostao i ostati će dok se bude božjоj providnosti svidjelo.

Rusko-Japanski rat.

Port-Artur.

Po računelj „Piccola“ i drugih ruskeh neprijatelji, ta je fortica imala past u najbolje svjetlokoj maja ovoga leta. Moj tam prošao je i junij, juli, avgust a danas je već i 15. septembra, ali glasa, da je Port-Artur pal još uima. A reč bi, da će Japanci još pozabot nekoliko vreči crvi prvo nego ga budu raznizeli. Ovih dan je ujma došla rukomučna brzojavna vest od samega zapovednika Stosseksa, ki javlja, da će se Port-Artur moći održati još puna tri mjeseca. A nije ni čudo ako se održi. Poznato je junačtvo onih, ki ga brane, a poznato je i to, da će oni vrlo junački radje va smrt, nego da tivi predaju neprijatelju u ruki slavnu tvrdjavu Port-Artur.

Nego vi ćete reć: A munition? A hrana? Port-Artur je zaprta sa svih strana, kako će k njemu stvari od tolike važnosti? Ima, ki se i za to skri. Japanci nimaju toliko brodi, da bi mogli zabraniti tajdin brodom ulaz u Port-Artur. Tako se događa, da skoro svaki dan prihaja u Port-Artur ladije krcate svega i svacesa za junačke ranske vojnike. I neki dan je došao unutar valika parobrod krcat muke i druge hrane. Japanci.

Osim toga, Rusi su, kako se službeno javlja, nadali u Port-Arturu veliki deposit munitione, ku su tamo skrili Kinezi, dok je još Port-Artur bil u njihovih rukama. Ima tu na stotine tisuća granata, patrona, obica a ima i dobro sačuvanih kanuna. Da je sve to Port-Artur dobro došlo, to se razumjeva samo od sebe. Sve je to učinilo, da su Japanci izgubili glavu i ne znaju da bi učinili. Oni su pred tom forticom izgubili strašno puno ljudi. U samom bližnjem mjestu Daljini iša do 15 tisuća bolesnih i ranjenih Japanci.

A ovo će se je dogodilo na 3. o. m. Japanci su tegu dneva odlazili navaliti na Port-Artur. Oni su marširali dolinom između dva brežuljka. Pred dva tjedna su Rusi tu dolinu dobro podminali. Na eksplozivne stvari postavili su kamene žezle u agoru zemlje, Rusi su to učinili zato, jer su pogodili, da će Japanci navaliti onda.

Kad je u noći straža javila, da dolaze Japanci, Rusi nisu pacali, nego su raz-

svetili neprijatelja električnim reflektorom. Kada je kolona Japanca prila na mesto, gdje su bile postavljene mine, otvorili su Rnsi električnu struju i najedanput se otvorila zemlja i progutala svi silu Japanca.

Baltička flota.

Ta je flota otpuštena nedjelju u 2 sata posle podne put Skrajnjeg Istoka. Nju sačinjava 40 ratnih brodova. Pred njom idu parobrodi nakrenuti ugljenom i municijom. Na mesto bi imala prit početkom decembra.

U Vladivostoku.

I ta se tvrdjjava pripravlja na navalu Japanca. Veliki brodi: „Bogatin“, „Gromoboj“ i „Rosija“ biti će do mala popravljeni i spremni na boj. Ima u Vladivostoku još i drugih brodova, ki će Japancem zadati još puno skrbi.

U Mandžuriji.

Va zadnjem broje našega „Narodnoga lista“ mi smo izmislili neke misli o zadnjem bitci kod Liaočanga. S onemis se našemis misli alažu svi veći listovi, tako da je više nego jasno, da su Japanci došveli kod Liaočanga ne pobjedi, već pravi i to veliki flasko.

Oni su naime misli Kuropatkina prilili na veliku odlučnu bitku, pa, pošto je on brojem još slabiji od njih, potuči ga i posve ga uništiti. Nego oni su se prevarili na račun. Kuropatkina je najmis s jaksom malom vojskom zadaf Japancem upravo strahovite gubitak, a kad su ved misli, da njim je u rukama on i njegova vojska, on, njim je lepo smigual, a sada moraju za njim. Nego ni tu nimaju Japanci sreću. General Linjević je najmis sa 50 tisuć svoje vojske zaustavio Kurukijevu vojsku i tako ima Kuropatkina vojska lenu priliku, da se odmori i sabere na novi boj.

Iz Europe dohajaju svaki dan nova pojačanja.

Talijani i Rusi.

Englesi lupaju proti Rusom — to je istina — a zna se i zač. Rusi su prvi sasedi Indije, a poznato je, da Indija nije baš tako tvrdi tlo za onajajče Engleze. Zato oni i pučaju na Rusu i žele njim svaku slo. To oni javno izpovedaju. Mi ih dojneku razumjevamo.

I Nemci žele Rusiju propast. Rusija je i njihova prva suseda i Nemci se je boje. Zato i simpatizuju s Japanci a proti Rusom.

Tako i Amerikaneci. Rusija je veliki konkurent Amerike, pa nije čudo ako se Amerika želi otreći jednega takovega strahovite konkurenta.

I Abreji... Nego i za Abreje se zna da ih pože: Kiselev itd. itd.

Ma Italija — da je pak nju napalo, da tako bijesomnje lupa po Rusije? Zač valja smati, da ni isti Abreji ne lupa tako po Rusiji, kako Talijani i njihova župljana stampa. Odakda to? Kade je temu zrak?

Abisinijska...

Eto — tu je urok svega talijanskog bjesomnjeva napada proti Rusom. Svi su još sjećamo kako je talijanska stampa pismala prigodom Englesko-burskog rata proti Englezima a za Baru. Svi se sjećamo, kako

Za egzakte plaća se 12 šili po redku, za viso puta po pogodbi.

Oglasili ih je na uredništvo lista.

Uredništvo i uprava lista nalaze se u Velenjskom.

Rukopisi se ne vrataju. — Ne frankirani listovi se ne primaaju.

se je talijanska stampa veselila svakoj engleskoj nesreći i kako njim se je rogal. Svet se je onputa temu čudil. Svi su znali, kako između Italije i Englezke vladeju dobro odnosi, dapač bilo je poznato, da među Italijom i Englezkom postoji čak i nekakav savez. Pak nza sve to Italija je bitala blato na Englezne, na svoje saveznike. Odakda to? pital se je svet onputa jednako kako se i sada, odkuda toliku mržnju Talijani proti Rusom?

Abisinijska.

Jos je svim va pamete vojska da ju je Italija imela s Menelikom, a svim je u pameti ostal i sramotni način, s kemi se je ta vojska svršila za Italiju. Nekoliko tisuć abisinskih poluage, kakvih takove soldati i ka statini abisinskih ženskih dala je Italije takoveh batin, da ju od tega još i sada ledja srba. Potučeni, ponizani, osramoćeni dali su se Talijani zarobiti od Menelika — a Italija je morala stat „kuću“, zač nespособna, da se neprijatelju osveti i da mu zame nazad, da njoj je on posvojil. I tako se svršila ta, sramotna vojska, ko je Italija hitila, va isti rang, kako je Španja, Turška i republika de S. Marino.

Od onda vručja Talijanac na sve evropske države. Ona je njim želela onakvu sramotu i rasulo, ko je i sama doživela. Od tuda nije držanje proti Englezom a sada i proti Rusom. Istina i mi smo se veselili engleskim sramotom i to samo s razloga, da su oni napali narod vredan i dobar, ki je mirno živel va svojoj kući. Ma Talijani su, kakve smo dokazali, imeli dragih razloga veselit se njihovom porazom. Ti su razlozi, s kojih oni i sada udareju na Rusu. Oni bi oteli, da Rusi iznemogli i potučeni proši Japance za mir, kako su ga oni oni, Talijani, posle prve batote prošili od Menelika. Nego te skromne talijanske želje se ne te izpuniti. Rusija će i od ove vojake izaz pobjednice i slavna, to nam dokazuje već dosadašnje junačstvo njezine vojske. Od onega pak, da Talijani proti njoj pišu, nju neće siguro zabolet glava.

Dopisi.

Dogodej u Kašteliru. Citatelji dragi! Mnogo puti ste čitali u novinah dopise iz Kaštelira. Čitajte i ovaj put pa se čudit: Dne 17. septembra o. god. bit da isto dana da je došao u Kaštelir — za našu veliku tegu i nesreću — razfratar dom Marco Degrassi, župnik bez obzira i savjeti. Bisup Flapp poslao je ovamo toga razfratra samo da učini veći nemir. A sad ćemo u kratko opisati njegovo djelovanje:

U ovoj godini dana je učinio toliko smutnje i nemira u ovoj župi medju pukom, da bi sigurno imao „Narodni list“ ča piast kad bi izlazil i svaki dan. Uvel nam je Evangelijske latinske, a mnoge druge hrvatske molitve je zapustil. Zabranil je školskoj djeci pjevanje na keru skoro svake nedelje. Govori proti Hrvatima va crevke, te mnogi i mnogi nate niti hodit k mali, nego mole doma ili gredu drugamo k misi. Crkva je skoro svake nedelje prazna, pjevači drago nate pjevati nego hrvatski, a sada dođu na kor pjevati drugi, koji ne znaju ma baš

ništa. Na 4. o. m. je dođao sam Norbido na kor — malo onako nakirem — ki ne zna ništa pjevati. Svi su se u crkvi smijali kako na najmu. Pod u Kaštelir k misi, vidi se samo žalost, da pade reči su Kaštelirci biskupu: Kad ste nam azeli evangjelje zatvorite nam slobodno u crkvu. A pop nam govoriti: Vas će vrag uzet kada nećete hedit k maši, te nam govoriti, da smo Fransoni i fransoni Rusi u ne katoliči! U godinu dana još nismo čuli niti jednu lepu prediku. Sad će jedno par nedelja počet strasit za dohodak za grožđje, uvjek će kričati sa oltara: Čete bit tuženi kapitanatu ako ne donesete hodak za mi gre, najine 4 do 5 nedelja će biti razljanje evangjelja samo o grožđju. Kad je pobiral pšenici, jedan mu naš čovjek niti htio dati pšenici u vrhom namjevenu, a don Marco mu reče: Vaši stareji i vi prije ste davali u vrhom, a naš čovjek mu odgovori: I vi, kad budete činili evangjelje kako su ga imali moji stareji, čete dobiti u vrhom; kad mu tko reče: „Dobar veder“ ili „Hvaljen Isus i Marija“ valje zabrati kako muha, ako mu reči: „Bona sera“, onda zakivice: „Bona sera! Bona sera!“. Pred malo dana, pozdravila ga jedna učenica sa „Hvaljen Isus i Marija“, a on njoj odvrati: „Bona sera!“. Ni pred dicom ne more prekruti svoju mržnju na sve što je hrvatsko. On je veliki naš narodni protivnik. Da nije na svom mjestu, mora da je osvedočen biskup Flapp, kojemu stavljam na srce i dušu, da nas izbavi od ovoga popa, koji je sve, samo duhovni pastir ne. Prije, dokle je bil gospodin Stavščik, uvijek su hodili svi Kaštelirci k misi i na propovijed, te i od bližnjih mjeseta dohajali su u Kaštelir slušati kršćanskou propovijed, a sad moraju hoditi Kaštelirci drugamo. Zato, Kaštelirci moji, vam preporučam, jer vidita da imamo sve poglavare jednake, prvi je Štor Škilo kao kapelan, pak rasprezentanta i pop, da se od ovih naših ljudi dušmana, koji bi nas u zlici vode utopili, čim prije otresemo ili milom ili silom, i mi se moramo od takoveh ljudi ostresti. Dokorka ćemo imat tu priliku, to valju učiniti u kratko vreme a za sve vike.

Ovo nam piše jedan seljak. Mi smo priobabilis dopis kako nam je poslan. Neka o njemu razmislijaju prijatelji biskupa Flappa i Nagela. (Ured.)

Domaće vijesti.

Trčanski novi namjestnik Goess je paril — on je dignut sa časti trčanskoga namjestnika. Na njegovo mjesto dolazi knez Hohenlohe, dosadašnji namjestnik u Bokuvine. Govore, da je jeko radin čovjek. A je li k tomu i pravedan — to će pokazati skora budućnost.

Mesancijonistički zakon. Njegovo Veličanstvo nije podišlo sankcije dalmatinskomu zemaljskomu zakonu o povišenju plaće učitelja. Trošak za to povišenje imao se pokriti nametom na pivo i porezom na vezne karte.

Za družbu sv. Cirila i Metoda za Istru primili smo od gosp. Vjekoala Cucančića iz Klane K. 11, sakupljenih prigodom vjenčanja Ane Leginje i Ivana Karlović. — Gospodin Ivan Stracelj sakupio je u Sarajevu K. 5'800 Zivilju.

„Ljubav na provaru“. Tako se zove pripoviest, koja će buduće subote izać u Puli, tiskara Krapotić. Tu je pripoviest napisao poznati istarski pisac gosp. Tentor. Cjenjeni pisac „Creaklički critici“ nije se već dugo javljao. Nije čudo, da se svaki prijatelj Istre od srca veseli, što se gosp. Tentor povratio peru. O samoj pripoviedi progovorit ćemo obširnije, kad ju pročitamo.

Bogata tragedija u Kašteliru. Ove godine — Bogu hvala — je mnogo grožđja u Kašteliru. Lepo je i zdravo. Pošeli smo tragediju 10. o. m. Druga ljetina: sito, kukuruz itd. je bilo malo a Istri. Sigurno je najbogatije mjesto z grožđjem ove godine Kaštelir. O tome ćemo čim prije opet koju reći.

Tri skromna pitanja na sv. zbor u Rimu. Težki su dati, što ih u ovaj mah pro-

življuje naše uređućstvo. Te nas sa svih strana salješi tko pišemini, a tko ustimenimi pitanji, na koja mi, laici, ne smazimo uvek pravoga odgovora. Da kakogod nade prijateže udovoljimo, formulirali smo mi sva njihova pitanja u tri velike „domanda“, koje smo ova dana upravili na sveti Zbor u Rim. Tom metodom se je nečavno poslalo i samu biskupu Nagel, i mi smo u našoj kromnosti misili, da „quod licet bovi“ bi moglo doći i Jovi, pa upravili naša pitanja tako slijedi:

1. Kako će tomu sv. Zboru biti bez sumnje poznato, u našoj je Istri od vremena sv. Oca pape Ivana VIII. poumiralo prilično mnogo naših ljudi. Tim se je našim častnim pokojnikom papinski blagoslov potrdjivao redovito u njihovu materinskou jeziku. Pošto su ti častni pokojnici nadaljeći i djeđovi, kojih je uspomena nama i mlađi i stari, mi pitamo ponizno i skrenuto: Što se je dogodilo s dašama tih vrednih mrtvih, pošto su na smrtni mjesto u latinskom primili papinski blagoslov u tudjem, gospodinu Bogu po teoriji toga sv. Zbora ne razumljivom slavenskom jeziku?

2. Prva i glavna zadataća naše svete vjere jest spas duše svih vjernih. To je kako na dlanu. Kako se pak to duše spavašu — to mora biti poznato svakomu pravomu kršćanu, a tako i biskupu. Da pade biskupu mora biti to najbolje poznato, jer on je tu, da pase nas — ove svoje. Biskup, koji toga ne bi znao, bio bi ignoranti, a kao biskup nedostojan svoje uzvišene časti. Biskup Nagel je pako stupio na biskupsku stolicu i sjedio na njoj već toliko vremena a da nije znao, da je za spas duše vjernih potrebiti papinski blagoval izključivo u latinskom jeziku. Mi pitamo: Hoće li nam sv. Zbor prostiti, ako mi, a s nama i sav ovaj naš dobri i vjerni puk, ne izakujemo dežne počasti biskupu, koji, kako se vidi, slabu poznu velike istine naše sv. vjere?

3. Pronzili smo odgovore, što ih je taj sv. Zbor dao Nagelu na njegova pomoćna pitanja. I pošto smo mi ta odgovor valjano i duboko proučili, dohodimo isto, još s jedinim i to s poslijeđnjim pitanjem pred taj sveti Zbor: Do kada će još, najma, taj sveti Zbor ovaj naš dobri i nesretni narod voditi za nos?

Tinjanske stvari. Doznavali smo upravu liepih novitadi iz Tinjana, gdje pašuje našredni odpadnik Vence.

Tomu čovjeku su najdraže fraje, špasi i kolo. Na rođendan Nj. Veličanstva spekti su prašćica i učinili večeru u komunskoj sali.

Bilo je čuti prije svršetka kričanje i pravdanje, a kašnje pak još gorje u kasarni. Čuje se, da je bila nekakva iztraga. Toliko znamo, da je odmah uslijedilo premeštanje nekih žandara. Jer se je valjda dobrom Venetu pečeni prašći ubiknul, upriliči je on opet fraju na 5. septembra, i da znate kad? Na velikom Vruhu, gdje su naši pobožni Tinjaneci bili sa dobrovoljnicima prinosi uzgledi veliki, 6 metri visoki križ na uspođenu srečno dovršenog devetnaestog stoljeća. Taj križ su i sa procesijom od tinjanskoga i supetarskoga puka svečano blagoslovili.

Ali će Venecetu da križ i blagoslova? on i njegova tinjanaka patrija su htjeli, da ga opet jednom blagoslove. Svirali su i plesali okolo križa kako Izrasici okolo zlatnog telca, dakako nakon što su se najeli i napili. Vidjiti je bilo jednoga po tri puta popeti se na vrh križa da koga se je derao sa „Viva“, a ostali su poput Židova kad su našeg Spasitelja propinjali, odgovarali.

Neka njim Bog blagoslovski kako meritaju.

Upis u veliku hrv. drž. gimnaziju u Pazinu. Iz Pazina nam piše dne 4. rujna t. g. :

Sesti gimnazijalni razred otvoriti će se nastajne školske godine 1904—1905., koja će početi dne 18. rujna svačanom službenom božiću u crkvi Franjevačkoj u 10 sati prije podne. Njoj će se uz učiteljski zbor prisustvovati svi učenici.

Popraviti ispit obdržavati će se 16., 17. i 18. rujna, a prijamski za L razred 16. i 17. rujna, a za više razreda 17. i 18. rujna.

Upisivanje novih učenika za I. razred biti će 15., 16. i 17. rujna, a za više razreda 16. i 17. rujna od 8—12 sati prije počinje u gimnazijalom upraviteljstvu, gdje valja svaki učenik da se prijavi pravom od svojih roditelja i zakonitih im zamjenika, te donese i primjerak „Nationale“ redovite posvjedeni i podpisani od istih. Učenici, koji su u ovu gimnaziju već počinili, treba da se prijave za upisivanje od 16. do 18. rujna. Iza ovoga dneva ne može biti primjenjivan naveden učenik bez dozvole c. k. Pokrajinskog Školskog Vijeća. Učenici, koji žele da budu primljeni u I. razred, imaju donijeti sa sobom kršćenicu, kojom će dokazati, da su navršili desetu godinu života ili da je ju navršili do 31. prosinca 1904., a ako su poželjali pušku školu, imaju prilaziti svjeđočbu polaznicu, propisanu Minist. Naredbom 7. travnja 1878. br. 5516, a zatim u gore navedene dane podržati se prijammom ispitu:

Na ovom ispitu učitiće se:

a) iz nauka vjere ona mjera znanja, koja je propisana za prve četiri školske godine pučkih škola;

b) iz hrvatskoga, kao nastavnoga jezika, okretnost u čitanju, poznavanje pravilnoga oblikoslova s najglavnijim iznimkama, vještina u razlaganju proste i raširene rečenice, najglavnije o pravopisu i razgocima, te njihova praktična uporaba pri pismenoj zadaći, koja sastoji iz jedne kratke pripovijetke, basne ili diktata;

c) iz računstva četiri glavne vrste rачuna sa cijelim brojevima pismeno i ustmeno.

Učenici, koji žele podržati se prijammom ispitu za koji viši razred, imaju ne samo dokazati kršćenicu, da su navršili odnosa godinu života, nego i u posebnou molbenicom naznačiti potanko, što su učinili iz svakoga predušetnog.

Učenici, koji bi došli sa drugih srednjih zavoda, imaju donijeti sa sobom kršćenicu i sve semesterske svjedočbe prošlih školskih godina, a zadnju i s propisanim dodatkom uprave onoga zavoda, koji su polazili.

Učenici, koji dolaze po prvi put u ovaj zavod, imaju platiti kod upisivanja K. 6'20 (4 K 20 h za upisarinu, a 2 K. kao doprinosač za učelu), a svaki ini učenici plaća 2 K na godinu i ima doprinosaka za učelu.

Školarna iznosi za svaki semestar 30 K, te ju treba platiti kroz prvi šest nedjelja svakoga semestra. Učenici, koji su primljeni u I. razred, imaju platiti školarinu kroz prva tri mjeseca, a koji kane moliti oprost, valja da prikaže kroz prve 8 dana dočinu molbenicu potkrjepljenu redovitim iskazom o ekonomskom stanju obitelji. Ovaj iskaz ne smije biti stariji od godine dana. Budući da se škola i dom imaju međusobno podupirati, te je stan od velike važnosti po zdravlje, čudorednost i napredak učenika, te se vanjaci roditelji i skrbnici upozorjuju na to, da svoju dječaku daju u stan onakvima obiteljima, koje će nastojati, da učenik redovito polazi školu, da se izvan škole čedno vlađa i da točno vrši svoje učeničku dužnosti.

Preporučaju se s tega roditeljima ili skrbnicima, da se porazume gleda stanu svoje djece s upraviteljstvom.

Roditeljima ili odgovornim skrbnicima toplo se preporučuje, da na školske godine češće dodu u gimnaziju, te se obavijeste o napredku i vladanju svojim sinovima ili preporučnicima. Svaki učitelj zavoda davati će obavijesti o ponašanju i napredku učenika svake nedelje u određenim urama, kako se može vidjeti u naročitoj objavi u zavodu.

Učenici, koji dolaze po prvi put u ovaj zavod, imaju platiti kod upisivanja K. 6'20 (4 K 20 h za upisarinu, a 2 K. kao doprinosač za učelu), a svaki ini učenici plaća 2 K na godinu i ima doprinosaka za učelu.

Preporučuju se s tega roditeljima ili skrbnicima, da se porazume gleda stanu svoje djece s upraviteljstvom.

Njego Veličanstvo i — Opatija. Kako domajemo iz pouzdane izvora, Njegovo se je Veličanstvo naš kralj i cesar Franjo Josip I. prigodom svojeg poslijeđnega boravka u Opatiji vanredno začudilo, što je učilište Opatije, taj biser „austrijske rivieri“ nemu ni raskošne luke, kao što ju imaju razna malena sala u Istri. Govori se, da je Nj. Veličanstvo pozvalo k sebi ministra Calla i u njim na dugu razgovaralo o toj nepodobnosti. Ministar da se je invajavao kako to već mi-

nistri znaju, a na to da ga je Nj. Veličanstvo odpuštilo, naložio mu, neka se doskodi potrobi Opatiju, s kojom je u novije doba skopčana i čest ciele države. I tako se nadamo, da će se intervencijom Nj. Veličanstva ipak nešto udinuti i na ovu našu Opatiju.

Nova sezona. I ta je sezona započela lepo. Od početka septembra pak do danas došlo je u Opatiju 747 gosti. Danas ih ima oko 1600. Nego to nismo kakov takovi ljudi, već fini i ugledni gosti. Ima sva sile Poljska, Čehia i Rusija.

Ki će prvi! Na blagdan Majke Božje bila je utakmica va banje „Angiolina“. Tu su se mptili Nemci, Maglari, Abreji, Abrejski i mali Abrejski, ki će prvo priti od jednega kraja na drugi. Naši su se producirali najzadnji — oni su, to se zna — delali pančinu.

Lokđol. Ne spamećujemo se, da bi u Opatiju nagraulo toliko lokđol iako ovo leta. Trg ih je pun — a ne samo trg, već se vide i pojedini, ki hode okolo s košići punih lokđol, pak ih predavaju po kućah. Doznamo, da na občinskom trgu dohvodi svaki dan sva sile i otrovne lokđol. Istina je, da isti budu odstranjeni, ali ne bi bilo čudo, da se koliko lokđolice pritaji i kakav otrovni. Zato pozor ljudi, da ne bude nevreća. Policiji pak preporučamo, da budnim okom pazi na one ki prodavaju lokđol po kuću.

Naše škole. U dražbinu školu u Voloskom upisalo se 105 djece, a u obje u Opatiji, u dražbinu i javnu prijavilo se ništa 180. Talijanske škole, koliko ona u Voloskom tolko i ona u Opatiji trpe od „jetkici“. One se svako leta sve više i više suje, doklen će se napokon po svem sega osušiti! Ni njemačkoj školi u Opatiji ne cvatu ruže, nego pošto se u tvo školu strpa sve što je u Opatiji njemačkoga i magjarskoga i čitavog, početkom priljevan broj. Svaka kako naše škole staje visoko nad svima ostalima, ali zato i su tako puni i dobro pođohjeni.

Jedna crna točka. I škola kod kolidrija u Voloskom premaknuta je ponajviše našom djeecom. Žalostno!

Liek proti pantiganam. Pantigani su poplavile Opatiju, to se već ne more tajit. One se ne zadovoljuju već stat va škuljih i va kanale — njim se je prošljelo zraka i slobode. Nemaju nijednoga kuga bi se bale. Naš „Thierschitzverein“ dal je podaviti sve mačke, da se očuvaju mlada njezina od tih. Tako se je tihom spasili život, ali se zato brzino ljudi stavilo na nepriliku. Ča se sada nebogi svet pred tolkim pantiganam? Zač treba znati, da se ono ne boje ni ljudi. Košnici puti sam ja videl, kako gospoda Šćedra pred „Kvarnerom“ (Promenadekoncert) a pantigani lepo za njima, kako da je to ništa. Nego sada nu se nekamo skrije i ima već nekoliko dan, da ih ni videt na svetlo. Ljudi su si puno vremena razbijali glavu da najdu ukrot temu, dokle ga nisu najnada i našli. Ima vam sada u Opatiji jedno talijansko draživo de „Funiculi funicula“. To vam državno tako lepo pjeva — osobito ona njihova primadona — da su pantigani sve pobegle, valjda od silnega gnana.

Dobro bi bilo, da se temu državu „funiculi funicula“ da kakova podpora, da more ostat koliko dalje u Opatiju i protjerat nam one dosadne pantigane.

Nego da nam ne potjeraju zajedno i naše — Kurgaste! . . .

Svega po malo.

Krunisanje arhiepskog kralja Petra biti će na 11. o. m. Tem prilikom biti će u Biogradu velike svečanosti. Pripravljaju se takodjer jugoslavenska i hrvatska umjetnost. Iz Zagreba priredit će se izlet u Biograd, koji će krenuti dne 18. o. m. Koji će tadi idti u inletom neka se obrati na „Oder za izlet u Biograd“ u Zagrebu.

lopi dar. Nadavno slavil je u Filadelfiji jedan bogataš svet pje, te mu je bila puna kuća gosti. Baš za vrijeme pira došao mu je jedan veliki lepi sanduk (kasseja). Srednji mlađeščina mislio je, da je u tom sanduku kakav pirmi dar, pak je na selju znatiščenih gosti dal odpreo sanduk. Kad ti temu nebože izplazila je u sanduku velika otvorna zvijažda. Svi gosti su se rabeščili in kuće, ker nam je priložno slabo, tako da su ih morali iz kuće nositi. I mladi par je pobegao iz kuće u koju se nuda ne ušlo više povratit, budući da isto još plati otvorna zvijažda.

Kako je najviše avokat? Napaj, grad u Italiji ima 800 tisuća duša. Među temi je 4 tisuće avokata privatnih i državnih. Napaj je od vajkada najbogatejši grad na avokatima. Među timi ih je puno koji nimaju nikakove zasluge, pak su prisiljeni iskrati druge dela, zato imaju avokati koji su konkukteri, partiri i drugo.

General Kurčki nije Europejac. I mi smo po drugim novinama pisali, da je znamenit; japski general Kuroki, koji Rusom zadaje toliko brige, rodom Poljak. Japanski poslanik u Beču gospodin Makino, koji poslaje Kurokiju već mnogo godina inživilja, da Kuroki nije Europejac, nego da je potomak starog japanskog plemstva iz področja Satsuma.

Ovrana prodaja kupalista. Dne 1. oktobra o. god. prodat će se na ovranoj dražbi kupaliste Laško (Bad Tüffel) u južnoj Štajerskoj. Kupalistične zgrade, zemljišta i inventari preocišena su na K. 235.000 a najveća ponuda iznosi K. 117.500.

Hajdučtva u Srbiji. U novije dobe se u cijeloj Srbiji pokazala vrlo nemila pojava, koja se svaki dan sve više širi, pa prijeti miru i čestitom gradjaninu ne samo glede njihova imetka nego dapači i gledi života. Iz cijele zemlje stiže najveće svaki dan zle vješt i širenju hajduktva i nemoci vlasti, da se bori s tim zlom. Pobjegli kažnjenci iz požarevačke, biogradskog i okružnih tamnic, pomilovani robijači, pa drugi odmetnici u narodu, unemiruju paljenjem, otmajem i ubijanjem veliki dio zemlje. I u najvećoj blizini srpske prijestolnice Biogradu, jedno deset kilometara od nje udaljeno, u planini Kosmaj, pojavili su se hajduci zadnjih dana. Prije tri dana su službene „Srbe Novine“ Biogradu na cijeloj jednoj strani daniće objave policijskih vlasti iz raznih okruga, kojima se pojedini odmetnici i objegli kažnjenci pozivaju, da se predaju oblasti, ili se poziva narod, da ih pobjuja. Mora se najpre znati, da u Srbiji, ako oblast koga proglaši javno hajdučkom, svatko ne samo može, nego je upravo obvezan, ako se pravi prilika, da ga ubije.

Milijunaš umro u zatvoru. U kazniou u Pesaru u Italiji pala je neki dan kapetanijanski Henriku Metzu iz Udine, te je ostao na mjestu mrtvog. Metz je baš ovih dana nakon četiri godine tamovanja radi umorstva imao biti pušten na slobodu. Henrik Metz, invazioner brutalni čovjek, kojeg su se svj bojali, bio je više put kaznjen radi teške tjelesne ozljede, nasilja, i sličnih zločina. Godine 1900. ustrialio je nekog mladića u svom rodnom mjestu, jer ga je po njegovom milijunu tački smrtilo. Prije 26 godina nadjen je svojoj pištaru u Udini umoren Henrikov otac, Ivan Metz, koji je libaravljem stekao više milijuna imetka, te je dan i noć čuvao svoje zlate u pištaru. Javno mnenje je tada okrivilo mladić Metza, da je umorio otca, ali ga je sudbeni izvršnik rješila da obtušće. Henrik Metz ostavlja jednu kćerku, kojoj privataj sav njegov ogroman imetak.

Oklopi proti belotom. Ruska vlada narušila je, kao što je poznato, prije nekoliko vremena u Milani 100.000 oklopa, koje je neki inžinjer Benedetti izumio. Oklopi su najviše nastavljani od neke posebne materije, te se pričvršćuju u obliku prijuka ispod vojnike odore. Pažljivo rješio ne može proći taj oklop. Posto poduzeće za dogovaranje gorje spomenute narudžbe nije imalo dovoljno medetara, obratilo se je na bankeva zavoda, koji su mu uzlijala finansijsku

pričekli u pomoć. Ali su se pri financijskim operacijama dogodile takve nepravilnosti, da se je pravljeno oklopo moralo obustaviti. Rusija zahtjevala, da joj se sada isplati odšteta od 2 milijuna lira.

Hotel za bogataše. Neki dan je u New-Yorku svečano otvoren najlepši hotel na svetu, t. zv. Regis-hotel, što ga je sagradio John Jacob Astor. Hotel, koji ima 18 katova, stoji ukupno sa svim pokutvom 36 milijuna kruna. Dvorane i hodnici su od mramora; čitava je zgrada sigurna proti ognju. Samo unibogatiji među bogatašima mogu stapanati u ovom hotelu, jer su cene užasno visoke. Zidovi u sobama pokriveni su izvezanim svilenim zastorima, a podovi su najfinijim francuzskim sagovima. Svaki krevet stoji 44 tisuće maraka. Namještaj u kupatilima je sav iz srebra. Hotel ima knjižnicu od 2150 knjiga. U jedadim sobama može statiti samo 500 osoba. Računa se, da milijunaš mora potrošiti godišnje najmanje oko pol milijuna kruna, ako hoće da pristojno živi u tom hotelu.

Krunišeni plasti kralja Srbije. Ovaj krunišeni plasti načinjen je od najteže arčiduk-črvene mletačke kafide. Plasti je dug blizu tri, a širok 3 metra. Tamo erven fond plasti pokriven je vesom dvoglavog orla, srbskim državnim grbom i zlatnim heraldičkim namještajem krunovima. Istina značima pokrivena je i široka bordura kraljevskoga plasta. Vez je bogat i upotrebljena je najteža svila. Vez je izradjen na tri razna načina. Na rubovima plasta je deset kontiometara široki, skupocjeni sibirski hermelin. Plasti je težak skoro 24 kilograma, a izradjen je u Beču po nacrtnu čuvara narodnog muzeja, prof. M. Valtrovčića. Na njem je radilo šestnaest vještih vježila kroz tri nedelje dana.

Bifka liaojsanska gledana iz balona. Njemički Dančenko gledao je bitku 30. kolovoza i crt je ovako: Balon je plovio pod nebesa, a mi smo iz njega gledali amjeri neprijateljkih odjeljena, mješta njihovih baterija. Balon je vidio veoma dobro na blizom prostroru, kako se neprijatelj privlači Liaojsanom k našoj vojsci, da nas imenada napadi, a sebe sačuva od oguja naših baterija. Nije prošlo ni sat, a već je na prostoru, dagom 20 vrati, grmlj, jeđalo, praskalo i tresto se kao od jakih zemljotresa. Aj, tamo uđara slavna filmonovska baterija! Japanci je zaluđu traže, zaluđu hvataju. Ona baca tisuće šrapnela na neprijatelja. I ostale baterije bez prestanka biju neprijatelja. U tom prvom činu današnje bitke vidi se boj samo isporučen. Također su i prve žrtve danasne bitke bile kod baterija. Odnesne otuda pale i ranjene. Na topovake pozicije dolaze nove baterije. Čim bliže k prednjim pozicijama tim se više kolona kreće tamo i ovamo. Nastaje pucanje pješadije.

Liepa baština. Američki milijunar, Gutthard ostavio je celi svoj imetak od 300 milijuna kruna svojim rođacima, koji prebivaju u Ugarskoj. Rodjaci se sastadoše u Budimpešti, da modju sobom porandje tu baština. Bilo ih u svemu trideset. Umrl be gataš bio je dvanaestko diete u svojih roditelja. Poslije očeve smrti, izplašen mu je bio od očeve ostavštine, te se zaputio u Ameriku. Kad mu je u Americi bilo tjesno, zamolio je pisarne svoje rođake, da mu posluju novaca. Ne treba ni spominjati, da je dekao usaman. Ali za to se je sada ipak tridesetorka našla, da trate liepi njegov imetak.

Silne vještice. U Beču je dne 11. o. m. u prostorijama parlamenta otvorena svečana sjednica IX. međunarodnoga kongresa novinara. Otvorena je prisutstvovao nadvojvoda Rainer kao zastupnik Nj. Velikaščina, te ministri Goluchowski, Körber, Gall, Harte, Wittek, Pientak i više drugih odličnih osoba. Među ostalima govorio je i ministar Körber, koji je u ston govoru slavio novinstvo.

Kako smo većjavili, dalmatinski na mještaj Baron Handel uvratio je čitava Dalmaciju s besedama: „Dalmatinci ne znaju za poštenu riječ!“ Na tu nečerenu uvrividu

nanešen proti onako divnom narodu, kakav je naš dalmatinski, diglo se male i veliko i počelo da traži zadovoljstvu od nedostojnoga namještajca. Nego na to mi moj Handel frknuo u Beč — a ti ga traži.

Javili smo o biegu princeze Louise. Od njezinu biega malo se što zna, premda su o tom novine punе. Sad je ona u Parizu. Ona veli, da ju je muž, princ Filip, već treći dan poslije vjenčanja tukal. Kasnije da bi ju polugolu pokasivalo prijateljem. Zato je ona bila pobegla, a kad su ju uхватili, zatvorili su ju u sanatorij, odkruda je i opet pobegla sa svojim Matačićem.

Na mjesto umorenoga ministra unarnih poslova Plehve-a imenovan je ruski časnik Nikolaj knez Svetjopolka-Mirnog. To imenovanje je svuda primljeno sa zadovoljstvom, jer je knez Mirski čovек slobodnog umana nacija.

U Cetinju javljuju: Arnauti (Kratidževi patrioti) navališi su iz mješta Cete na Crnogorce, koji su illi za svojim poslom. Dva su Crnogorce ostala ranjena a jedan ubit. Crnogorci, koji su radili u blizini, priskočili su bradi u pomoć, tako je nastala bitka, koja je potrajala čitav dan. Pri tom je ranjeno 6 Crnogoraca od kojih dva na smrt. Crnogorci su ušli toga učita na Portu odučaći protest sa zahtjevom, da se Arnauti dane na izdruži i da se uznemire Crnogorce dade odšteta, drugačije da će Crnogorci same urediti taj posao.

Japanci i poljski daci. Svekolika poljska akademika društva poslala su japanskou poslaniku u Beču brzojav u francuskou jeziku, u kom izrazuju svoje uđivanje nad hrabrim dižanjem japanske vojske i svoje vrude zelje, da Japanci pobede. Žale, da se ne mogu u bojnim redovima japanskim boriti protiv Rusa, da osvete stoljetno ugnjetavanje njihovog naroda.

Jstarske narodne poslovice.

(Sabran: Josip A. Kraljić.)

Iz Sovinjaka kod Bureta.

Ki će ničia¹ poznat, daj mu svijuča vašgat.

Ako se stori lepo postea se spi dobro.
Kaj ti je već svoj, već se ga boj.

Dug je poredan drug.

Ko je vedro zami plas², ko³ je oblačno nisi slep.

Bedi su cesarovi, fabrika gori neća.
Ženski plas i obećanje je kako breće sepanje.

Razdrto vrče ne more se napunit.

Zreli krašvi je potriba malo vetrar.

Ki re doma⁴ se ne vrne.

Kelo na kolom, na vezou po drva. |

Kraljica kači nosi.

Glad i strah je vrag.

Zlato ne kapi zdravije.

Kasnja setva, lahka žetva.

Koliko živih, toliko pogrešljivih.

Najprije žir cvate, zaten rodi.

Ki se mlad očeni, star uživa.

Mej Šenčulin kruhon ni kaj zbirat.

Ki ni mlad munjen, je star.

Lisica sele loče na sebe.

1 Nitarija; 2 Plas; 3 Ako; 4 Tko umre.

Gospodarske vjesti.

Uredimo konobu!

(Nastavak.)

Da proizvedemo dalmatinski park poslužiti se određici ili ostricici bakra (rama) i dalmatinskom kiselinskom (acidu nitricu — Sal-peterak), koju možemo dobaviti u droge. Na svaki hektolitar dalmatinskog parka uzmimo 12—13 određaka bakra i 30 centimetara kubitalih, dokle po prilici treća litra, desetice kiselinske. Određke bakre metemo u kakava posudu ili čeda (čamol).

pa ju spustimo u bačvu i izlijemo na bakar kiselinsku, te sve dobro zatvorimo i začepimo. Bačva ili posuda mora biti sasvim mala. Tako neka stoji jedan dan. Od čamula stane se dizati para, koja obuhvata sve bačvu i otme joj pliesan. Iza toga se otvori i isprei prije lušnjom pa čistom vodom.

Duh po suhoti ili po lištu odstranjuje se na jednaki način kako i pliesan.

Kad sve što navedeno ništa ne pomere, nije druge nego da izadnimo, progremo i izblanjamо dugu iznutra. Više puta nam neće ni to pomoći!

Sve posude i bačve jedanput pokvarene, pak poslije popravljene, nemojmo rabiti za fina vina, nego za vina obična i druge vrsti.

Najbolje postupa onaj, koji svoje posudje uvjek čisti i zdravo čuva, on će biti prost od svih tih briga i siguran, da mu barem posuda neće pokvariti one dragocene kapljice.

Trgatba.

Uredili smo konobu, a sad pohitimo u vinograd, da vidimo, je li grožđe zrelo, je li se ima započeti trgtavom. To je vrlo važno, jer se kaže, da trgtava pravi vino. Tugati valja kad je grožđe zrelo, ali ne prezrelo, niti uvelo. Ovakovim bi se dobitlo vino fina, ali ne stolna. Zrelo je grožđje zrelo i ugodno, kada se držak lahko odeli od jagode; kada se jagode ingine onaj neki slijaj i kada ona postane prozirnja.

Nego da nas može sve lako prevarti. Najsigurnije je, da mjerimo nekoliko dana redom koliko je u grožđu sladora i kad vidimo, da množina sladora ostaje uvjek jednaka, onda počimimo trgtavom.

Slador u grožđu se juri mastomjer ili provinom. Kako ne smije biti inteligentna čovjeka bez toplomjera u kuci, tako ne bi smjelo biti niti ikoliko boljega vinogradara bez mastomjera. Najbolji je onaj od Babo i stane vrlo malo. Može ga se dobiti u Ricci. Rabi ga se ovako: uzimimo u vinogradu nekoliko grožđa, koji nam predstavljaju popričnu zrelost, izazimo je dobro i procidimo kroz platno, te ulijimo u užku visoku posudicu. U to metnimo mastomjer, koji smo prije oprali, dobro obrišali i namočili onim mastom. Čitajmo stapani, što nam ga kaže i znati dema množina sladora. Pravu mjeru sladora on kaže kada ima mast 14° R. (ili 17.5° C) topline. Ako je toplji, valja za svaki stupanj topline više dodati 0.1 broj što nam ga mastomjer kaže, a ako je hladniji valja odbiti 0.05. To mjerjenje opetujemo i kada nam dva tri dana redom bude kazao istu množinu sladora, doba je, da počemo trgtavati.

Jer od sladora masta postaje u vini alkohol, možemo po mjeri sladora u masta znati kako će nam biti vino jako. Svakom stupnjem sladora odgovara 0.6 stupnja alkohola; pomnožimo dakle broj sladora po 0.6 i znati ćemo množinu alkohola.

Ne trgtajmo grožđa odmah iz kice ili rano u jutro kad je na njem još rosa, jer ćemo imati jedan stupanj manje sladora. Ako je vreme kliškovo, čekajmo, dačice i liego! Ne trgtajmo ni onda kada je toplina zraka naglo pada, jer ćemo dobiti mast, koji će previše kastiti vrienjem.

Za trgtanje rabimo najdražje škarice ili nožice i male košarice. Kad trgtujemo grožđe, ostricimo i posebnu košaricu jagode nagnjile ili pokvarene. Ovimi zrni ćemo pridjeti posebno vince za domaću posravu, koja ćemo čim prije potrošiti. Da one slabe jagode ponisimo za dobrimi, mogli bismo sve vino pokvariti. Pazimo, da nam se grožđe čim manje aguje i da dodja čim cijeliji u čabar. Čabar, kojiim prenajamo grožđe u konobu neka budu što manji, i to uprav a razloga, da se grožđe čim manje gaćeći, da se čabar čim prije napne i čim prije dodja u konobu. Griesi kako masti grožđa u vinogradu, pak ga u mješovitih ili čabribih do konobe vozi. Taj će mješavina kada imati vino zdravo ili vina koje će se zdravo uzdrati.

U konobi se masti!

Zadnje vijesti.

Istarski sabor.

Boč. Istarski sabor otvorit će se dne 21. o. mjeseca.

Rusko-Japanski rat.

Mukden. Japanci ne mogu dalje. Rusi se sada mirno povlače i pripravljaju se na nova vojška. U Japanu su sino utčenici radi velikoga flaksa japske vojske kod Liaojanga. I Englesi priznaju sada, da su Japanci kod Liaojanga imali najmanje 30 tisuća mrtvih. I tako je japska vojska vanredno oslabljena, pa ne može ništa da poduzme proti Rusom.

Port-Artur. General Stoseljavlja ruskemu caru, da su Japanci 28. augusta i 2. o. m. napali na Port-Artur, ali da su

bili oba puta odbiveni. Kod toga su Japanci pretrpjeli upravo strašni gubitak.

Petrograd. Viest, da je general Sasulić zarobljen na 5000 vojaka, neistinata je.

Petrograd. Vojni vježbaci računaju, da Kuropatkin mami neprijatelja ave više i više za sobom, da ga onda porazi i rasprije. Potom u Kuropatkin pošao Port-Artur u pomoć.

Petrograd. Potvrđuje se vjest, da je general Linjević presjekao put Karakiju.

Naše predplatnike, koji nam još nisu platili lista, molimo da to učine čim prije, da možemo i mi plaćati svoje račune.

Javna zahvala.

Podpisana smatra svojom dužnošću, da se ovim putem srdačno zahvali svim rođakom, prijateljem i znancem, koji su njoj prigodom nemile smrti obljužljene supruge odnosno majke i sestre

Fanny Gherscovich

mnogobrojno izrazili svoje saćeće ili na bud koji način nastojali ublažiti našu težku bol u tugu. A osobito i izvanredno moramo izraziti našu veliku zahvalnost velečenom gospodinu Dr. Nikoli Fabijaniću, občinskom liječniku u Voloskom, koji je liječio mnogo vremena, te danas i noći nastojoj ublažiti njezinu veliku bolest, te nam bio neprestano pri ruci. Lepa hvala svim onim, koji su prigodom pogreba pohrili, da poprate njezine smrtnе ostatke do hladnjaka groba.

Svim opetovana hvala, a od Boga plaća!

Volosko, dne 13. rujna 1904.

Tugujuća obitelj.

U životu nikad više

ovako riedke zgodе

500 komada samo for. 1.95.

Krasna poslačena i dobro iduća ura, 3 god. garantije, sa prilikom lancem, 1 moderna svilena granica sa gospodinom, 2 kom. najfinijih žepnih rubaca, 1 draestan prsten sa gospodinom sa imit. dragim kamenom, 1 košica novčića, 1 krasno šeširno ogledalo, 1 par dragograđanih manjih, 3 dugmetu za prse, sve 2nd, dvostruko zlatno, sa patenitiranim zatvaračem, 1 pamačna ploča sprava od nikla, 1 album sa nadležnim listama na svjetlu, 1 elegantna peratica pričvršćena za gospodinu (Novčić), 1 par bontona od mikrofilzera, 1 par malini, 5 malijevi predmeta na veliko vrijedanje, 1 par malini, 20 valjki predmeta na veliko vrijedanje i još 400 realističnih predmeta, valo potrebnih u kući. Sve skupa, sa uronu koja sama ove novečice, stoji samo for. 1.95. Šalje se pouzećem i da se novac nusprije pošalje.

Bečko glavno skladiste

P. LUST, KRAKOV br. 116.

NB. Za neodgovarajuće šale se novac natrag.

4 para cipela

korone za K. 5.50

prodaje se dok ima zalihe za tu nizku cenu uslijede se nabave velike mnoštva: 1 par muških cipela, 1 par ženskih cipela iz žute ili crne kože za zvezati (Schnürerschuhe), sa jakimi okovanimi podplati, najnovijeg kroja, nadajući 1 par muških, 1 par ženskih modernih cipela, veoma elegantno izrađeni, tankih, sva 4 para samo za K. 5.50. Kod narudžbe dosta je navesti duljinu.

Razširije se pouzećem: Exportna trgovina cipela.

A. Gelb, Krakov br. 117.

Što ne odgovara može se promjeniti ili natrag poslati, te se novac vraća, radi toga nema nikakove pogibelji.

Franjo Schlesinger

— zlatar i draguljar —

Opatija — Villa Rudowitz

prodaje svakovrste zlatne i srebrne predmete u najfinijoj i najmodernejšoj izradbi, po najnižim cijenam. — Prezimna sve u tu struku zasijecajuće radnje i popravke, te ih izvrsnije brzo, solidno i jestivo.

Promjenjuje stare zlatne i srebrne predmete za nove uz vrlo povoljne uvjete.

„Narodni list“ prodaje se kod:

Ivana Tomićić i Felice Turina u Opatiji; Andra Blečić i Marija pl. Märzthal u Voloskom; Josipa Rubinčić u Mošćenicama; Vinku Mavričić u Dragi; Frana Bassan u Lovranu; Ante Priskić u Iki; Vjekoslava Kinkela u Rukavcu; Dinko Spinčić u Mihotići; Franu Ferrandu u Matuljima; Ivana Vlah-Vlčić u Trnještici; Ljudevitu Jelušić u Kastvu; Antona Saršen-Ivančić Sv. Matej; Vladimir Fiamin Krizišić (Opatija); Franjo Brajan u Šrdčići. Sv. Kriz; Ante Bertošić u Pazinu.

NP Pojedini broj stoji 6 lipa.

Koji od naših trgovaca želi preuzeti u svojoj trgovini rezpredaju „Narodnoga lista“ uz primjereni dobitak, neka se oglaši našem uređništvu.

Proljetna kura!

Salsaparilijski sirup (Depurativ)

Na proljetnu kuru preparira se najtoplje pravi sirup od salsaparilje kao osvježujuće i krv čisteće sredstvo. — Jedno sirupovo od salsaparilje (Sciroppo di Salsapariglia), koji se na poseban način iz najbolje vrsti korica od salsaparilje pravi, može se postići dobar uspjeh.

Pravi sirup od salsaparilje invrstan je lek proti svim bolestima, revmatizmu, akneolitom, pokvarenim krvim, napreklinama, hemoroidima, osobito pak proti struktističkim i veničkim bolestima. — Prodaje se u bećama od 2 kruna; onda od K. 3 ili u dvostrukim bećama od 5 kruna.

Pilule od željeza i haemola

Ova su pilule od neprvenstveno blagovornog djelovanja proti zafralčićim bolestima, a osobito proti: slabeći, blidrosti, pomaranču krv, nervoznosti, vrljovljeći itd. Izvrstno pak djeluju kod pokvarenosti krvu i glavobolje, kao što su blagovorne i lako operabilne i dinge bolesti. Preporučuju se kod sveobuhvatne slabosti, osobito za mlade žene i djecu, pri pomaranču krvu. Ove pilule imaju i sredstvo, koja je od velike koristi i važnosti, naime, da se veoma lako umiješa u pri svom razvrtavanju u Šalatu ne prekrupljujući uljastice boli. Zaravje se podpunoma površna odmah iz kratke i najjeftinije uporabe. Izvrstno i snaga blagovorno djelovanje ovih željeznih pilula nezadovoljava mnoge primanje i poljivali ozdravljivačkih u blizu i dalje. Svača skutuljica sadrži 100 (sto) ovakvih pilula, a cijena jedne skutuljice je 2 kruna.

Prav proti znojenju nogu.

Ovaj prav je: izvrstno sredstvo proti znojenju nogu, upija se, te na taj način prepreći ranjivost nogu i odmisljivost u neugodni mjeri. Cijena jedne skutuljice K. 1.

CEROT proti kurjim očima.

Ovaj je Cerot svestrano primat kao jedini i sjegarni lek proti Kurjim očima. Samo upotrebljavanjem ovog lieka može se čovjek riešiti za kratke vrijeme ove neugodne bolesti.

— Prodaje se komadi po 40 lipa.

Pečansko narječe odprema se odmak.

Cvi spomenuti lekovi dobivaju se jedino u ljekarni

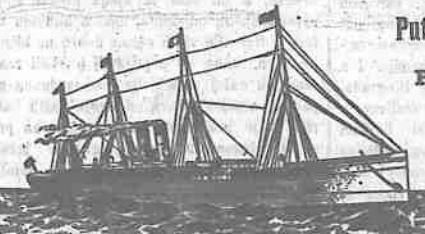
Majke Božje od pomoći (Alla Madonna dell' aiuto)

ADOLFA SCHINDLERA

Na Blicu, via Mercati, 8 Piazza Urmerica.

NB. Također se u ovoj ljekarni recepti (ljeknički prepisi) točno i savjetno pribavljuje.

Sjećajte se istarske Družbe sv. Cirila i Metoda!

Putovanje u Ameriku!

Prevoz preko mora
7-8 dana.

Izvrstna obskrba.

L. Mašek i drug-Zagreb

Putovanje u Ameriku III. razred iz Zagreba u New-York for. 65 sa brzim parobrodima prevoz preko mora 7-8 dana.

Izvrstna obskrba. Odprema putnika iz Zagreba svake nedelje.

L. Mašek i drug

ZAGREB, Preradovićev trg 8.

Posuđilnica u Voloskom

registrana zadruga na ograničeno jamčenje.

Prima novac na štednju od svakoga, te plaća od istoga 4 1/2% kamata, čisto bez ikakvog odbitka. Rentni porez na uložke plaća posuđiljica sama.

Vrada na štednju uložene iznose bez odgovjedi, pridržaje si ipak u osobitim slučajevima, pravo odzaka u smislu § 8 državnog statuta.

Zajmove (posude) daje samo zadrugarem, i to na hipoteku ili na mještance i zadužnice sa garancijom.

Uredovni sati: svaki dan izm. nedelje i blagdana od 9-12 sati pp. i od 3-5 sati posle podne; u nedelju i blagdanu od 9-12 pp.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se za maja u odvjetničkoj pisarni Dra. Janežića u Voloskom.

Pobliže pisarne dobivaju se u pisarni Dra. K. Janežića, Dr. I. Pošćića, Dra. A. Stangeria i Dra. M. Trinajstića u Voloskom.

Novčani promet u god. 1903 iznosi je K. 2777.880-20 — Uloženo je bilo u posuđilnicu god. 1903 K. 862.576-14.

Ravnateljstvo.